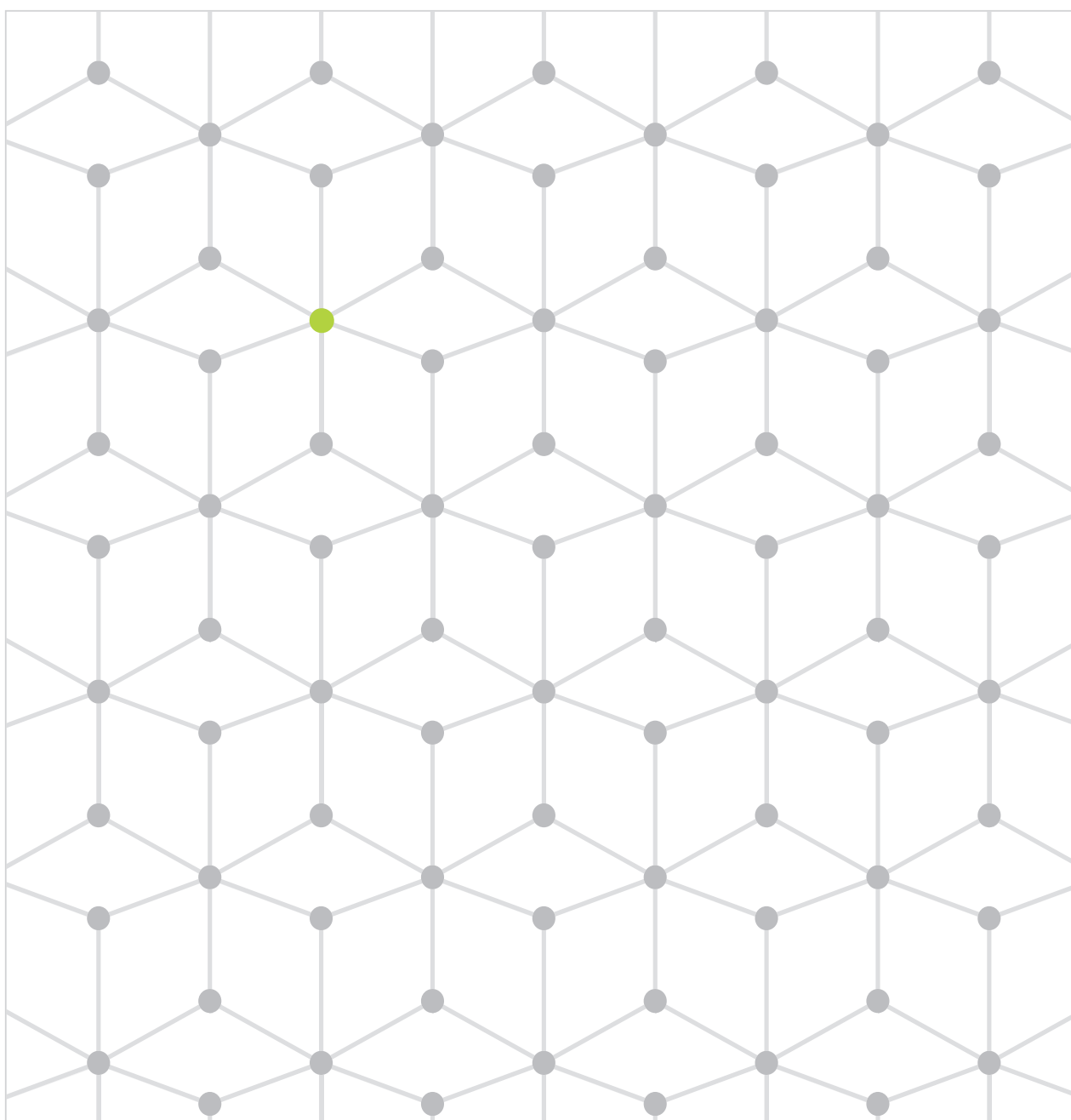

Beate Wold Hygen, Thomas Dahl og Christian Wendelborg

VOKSENOPPLÆRINGS- UNDERSØKELSEN I SKOLEN

Analyse av Voksenopplæringsundersøkelsen i skolen for skoleårene 2017/18 til 2021/22

Rapport 2023

Mangfold og inkludering

 NTNU
Samfunnsforskning

Samfunnsforskning

Adresse: Dragvoll Allé 38, 7049 Trondheim
Telefon: 91 89 77 27

E-post: kontakt@samforsk.no
Web.: www.samforsk.no

Foretaksnr. NO 986 243 836

NTNU Samfunnsforskning AS
Avdeling Mangfold og inkludering
November 2022

ISBN 978-82-7570-707-7 (web)

FORORD

Denne rapporten er gjennomgang av resultatene fra Voksenopplæringsundersøkelsen som tilbys årlig som en frivillig undersøkelse til skolene fra Utdanningsdirektoratet. Undersøkelsen kan gjennomføres i høst- eller vårsemesteret. Rapporten presenterer svarene fra og med skoleåret 2017-2018 til og med skoleåret 2021-2022.

Oppdragsgiver er Utdanningsdirektoratet. Vi vil gjerne takke Dina Dalaaker fra Utdanningsdirektoratet for godt samarbeid. Vi vil også takke Jens-Petter Farnes og Terje Linneberg ved Conexus som har gjort dataene fra Elevundersøkelsen tilgjengelige for NTNU Samfunnsforskning til rett tid.

Seniorforsker Beate Wold Hygen, forskningsleder Christian Wendelborg og Forsker 1 Thomas Dahl ved NTNU Samfunnsforskning har gjort analysene og skrevet rapporten.

Trondheim, november 2022

Christian Wendelborg
Prosjektleder
Forskningsleder

INNHOOLD

	side
FORORD	3
INNHOOLD	4
SAMMENDRAG	5
1. INTRODUKSJON	6
2. DATAGRUNNLAG OG FRAMGANGSMÅTE	7
2.1 Datagrunnlag	7
2.2 Representativitet	9
2.3 Om de statistiske analysene	10
3. VOKSENOPPLÆRINGSUNDERSØKELSEN	12
3.1 Trivsel	12
3.2 Støtte fra lærerne	14
3.3 Arbeidsforhold og læring	15
3.4 Vurdering for læring	17
3.5 Læringskultur	19
3.6 Trygt miljø (Mobbing)	20
3.7 Utdanning og yrkesrådgivning	23
3.8 Grunnleggende ferdigheter	24
4. TRIVSEL SETT FRA VOKSENOPPLÆRINGSUNDERSØKELSEN OG ELEVUNDERSØKELSEN	27
LITTERATUR	28
TABELLER	29
FIGURLISTE	30

SAMMENDRAG

Denne rapporten presenterer resultatene fra Voksenopplæringsundersøkelsen. Den viser resultatene fra de siste årenes undersøkelser, fra og med høsten 2017 til og med våren 2022. Voksenopplæringsundersøkelsen er bygd opp etter samme modell som Elevundersøkelsen og gir informasjon om elever i voksenopplæringens oppfatning av læringsmiljøet ved det skolen. Den har delvis overlappende spørsmål med Elevundersøkelsen. Den er totalt sett mindre omfattende, men har noen flere spørsmål knyttet til valg av videre studier og yrke. Det er frivillig for skolene å gjennomføre undersøkelsen.

Totalt i perioden vi har data fra, har 7791 elever deltatt i undersøkelsen, fra til sammen 48 skoler. Antall svar hvert år varierer fra 789 i 2019-2020 til 2142 i 2018-2019. Skolene som har gjennomført undersøkelsen, har gjort det bare én gang.

Med over 25.000 elever i voksenopplæring årlig, utgjør de deltagende i Voksenopplæringsundersøkelsen bare rundt 5 prosent av det totale antall elever i voksenopplæring. Det er også ulikt fordelt på fylker hvor mange skoler som har deltatt. Resultatene fra undersøkelsen er derfor ikke representative for alle i voksenopplæringa.

Selv om ikke resultatene fra undersøkelsen er representative og det er forskjellige skoler som har deltatt hvert år, viser resultatene en stor grad av stabilitet i årene fra høsten 2017 til våren 2022, både over år og mellom høst- og vårsemesteret.

Resultatene for overlappende indekser med Elevundersøkelsen er i hovedsak sammenfallende mellom elevene i Voksenopplæring og elevene ellers.

Resultatene fra undersøkelsen er undersøkt mot følgende bakgrunnsvariabler

- Utdanningsprogram
- Kjønn
- Alder
- Språk (norskspråklig eller ikke)
- Deltid (om opplæringa følges heltid eller deltid)

Analysene viser at disse bakgrunnsvariablene i liten grad spiller noen rolle når det gjelder hva elevene rapporterer om læringsmiljøet. Selv om noen av dem er signifikante for svarene på enkelte aspekter ved læringsmiljøet, er betydningen liten.

1. Introduksjon

I Voksenopplæringsundersøkelsen får voksne deltakere i grunnskoler med ungdomstrinn og i videregående opplæring si sin mening om læring og trivsel på skolen. Det er frivillig for skolene å gjennomføre undersøkelsen. Undersøkelsen har noen av de samme spørsmål som Elevundersøkelsen, men er mindre i omfang og dekker ikke alle de områder som Elevundersøkelsen dekker. Den gir et bilde av elevenes læringsmiljø sett gjennom elever i voksenopplæringen.¹

Skolene kan gjennomføre Voksenopplæringsundersøkelsen både om høsten og om våren. Fra skoleåret 2022/2023 er alle brukerundersøkelsene kun mulig å gjennomføre på høsten, på grunn av overgang til ny teknisk løsning. Dette året omfattes imidlertid ikke i denne rapporten.

Denne rapporten presenterer resultatene fra de siste årenes undersøkelser, fra og med høsten 2017 til og med våren 2022.

¹ Spørsmålene i Voksenopplæringsundersøkelsen finnes her: <https://www.udir.no/tall-og-forskning/brukerundersokelser/sporsmal-i-voksenopplaringsundersokelsen/>. Spørsmålene i Elevundersøkelsen her: <https://www.udir.no/tall-og-forskning/brukerundersokelser/sporsmalene-i-Elevundersokelsen/>.

2. Datagrunnlag og framgangsmåte

I dette kapittelet presenterer vi kort datagrunnlaget i Voksenopplæringsundersøkelsen, fordelt på år, trinn, antall, skoler og hvordan skolene fordeler seg på fylker. Videre gjør vi en vurdering av undersøkelsens representativitet, før vi presenterer hvordan de statistiske analysene er gjennomført.

2.1 Datagrunnlag

I tabell 2.1 vises antall respondenter for Voksenundersøkelsen, fordelt på semester og år.

Tabell 2.1 Antall respondenter, Voksenundersøkelsen

	Høst	Vår	Sum
17/18	791	1343	2134
18/19	1034	1108	2142
19/20	635	154	789
20/21	585	885	1470
21/22	223	1033	1256
Totalt	3268	4523	7791

Tabell 2.1 viser at vi gjennom de siste fem årene har svar fra nesten 8.000 elever i voksenopplæringa. Det er noe forskjell i hvor mange som har svart de ulike årene. Det var flest som deltok i undersøkelsen i 2017-18 og 2018-19, mens det var få som gjennomførte den i 2019-20.

Tabell 2.2 viser antall respondenter fordelt på trinn.

Tabell 2.2 Respondenter fordelt på trinn

	Antall	Prosent
10. trinn	784	10,1
8. trinn	636	8,2
9. trinn	599	7,7
vg1	1456	18,7
vg2	1538	19,7
vg3	2778	35,7
Totalt	7791	100

Tabell 2.2 viser at elever i vg3 er den største gruppen av respondenter.

I tabell 2.3 har vi vist antall respondenter fordelt på kategoriene kjønn (antall menn), norsk som førstespråk (antall med norsk som førstespråk), hel- eller deltid (antall elever i heltid) og skoleslag (antall i videregående skole). Tabellen angir også prosentandelen for de ulike gruppene innenfor kategoriseringen.

Tabell 2.3 Antall respondenter for ulike grupper respondenter og prosentandel av totalen

	2017-18	2018-19	2019-20	2020-21	2021-22
Antall menn	916	911	305	446	331
Prosentandel	43,3	43,6	39,5	30,8	26,8
Antall norsk som førstespråk	785	638	229	401	271
Prosentandel	37,1	30,0	29,2	27,6	21,9
Antall heltid	1189	1264	389	1104	1036
Prosentandel	56,5	59,6	49,8	75,9	83,5
Antall videregående	1678	1643	571	1091	789
Prosentandel	78,6	76,7	72,4	74,2	62,8

Tabell 2.3 viser at det er betydelig endringer i sammensetningen av respondentene over de fem årene vi har tall fra. For det første har andelen kvinner blitt høyere (andelen menn har sunket fra 43,3 prosent til 26,8 prosent). Det har blitt færre som har norsk som førstespråk (fra 37,1 til 21,9). Andelen som gjennomfører voksenopplæringa på heltid, har steget betraktelig for de to siste skoleårene vi har tall fra. I 2021-22 var det hele 83,5 av respondentene som var i fulltid i voksenopplæring. Andelen i videregående opplæring har sunket over tid, og spesielt mye for skoleåret 2021-22.

Det er totalt 48 skoler som har gjennomført Voksenopplæringsundersøkelsen over de fem årene vi har data fra. I tabell 2.4 har vi vist antall skoler som har deltatt fordelt på skoleår.

Tabell 2.4 Antall skoler som har gjennomført undersøkelsen per skoleår

Skoleår	Antall skoler
17/18	5
18/19	10
19/20	10
20/21	12
21/22	11
Total	48

Tabell 2.4 viser at det er få skoler som har deltatt hvert år. 29 av disse skolene er videregående skoler, de øvrige 19 grunnskoler med ungdomstrinn. Ingen av skolene har gjennomført undersøkelsen mer enn én gang.

I tabell 2.5 har vi fordelt antall skoler som har gjennomført undersøkelsen på fylker.

Tabell 2.5 Antall skoler fordelt på fylker (struktur 2021-22)

Fylke	Antall skoler
Østfold	1
Rogaland	1
Vestland	12
Agder	10
Nordland	3
Viken	7
Troms og Finnmark	4
Trøndelag	2
Vestfold og Telemark	7
Oslo	1
Sum	48

Tabell 2.5 viser at andelen er ujevnt fordelt landet rundt. Vestland og Agder har flest skoler som har gjennomført undersøkelsen, mens Oslo, som det største fylket (og kommune) i landet befolkningsmessig, har bare én skole som har gjennomført undersøkelsen.

2.2 Representativitet

Det er i overkant av 16.000 elever i Voksenopplæring i videregående opplæring hvert år. I grunnskoleopplæringa er det i dag i overkant av 10.000 elever i Voksenopplæringa (Statistisk sentralbyrå u.å.).² For skoleåret 2021-22 er svarandelen i Voksenopplæringa for elever i videregående opplæring på rundt seks prosent og for opplæring i grunnskolen på under tre prosent. Svarandelen er med andre ord lav. Det gjelder også dersom vi ser på antall skoler som har deltatt. Når så svarene fordeler seg så ujevnt mellom fylkene i landet, kan vi ikke si at resultatene er representative for Voksenopplæringa i landet.

Tabell 2.3 ovenfor viste at det var store variasjoner blant respondentene utfra kjønn, førstespråk, om man gjennomførte opplæringa på heltid og om man var i videregående skole eller grunnskolen. Vi har ikke tall for totalpopulasjonen for disse bakgrunnsvariablene, men det er å anta at det er en betydelig variasjon mellom de ulike årene i hvem som har gjennomført undersøkelsen. Med så lav svarandel, viser også dette at vi ikke kan betrakte resultatene som representative.

Sammenligner vi med resultater fra Elevundersøkelsen ser vi likevel i analysene i kapittel 4 at elevene i Voksenopplæringsundersøkelsen ikke svarer så forskjellig fra andre elever. Et eksempel kan være gjennomsnittet på indeksen «Trivsel», som gir den samme skår som i Elevundersøkelsen.

Med andre ord har elevene i voksenopplæringen som har svart på undersøkelsen, den samme oppfatning som elevene i grunnopplæring, hvor undersøkelsen er obligatorisk for 7. og 10.

² Se også <https://www.udir.no/tall-og-forskning/statistikk/statistikk-videregaende-skole/voksne/voksne-i-vgo-fylker/>

trinn og vg1. Selv om svarandelen er lav og det er variasjon i respondentgruppen over år, er det samtidig over 1000 elever som har svart på undersøkelsen hvert år (bortsett fra skoleåret 2019-20). Dette kan bety at undersøkelsen gir et godt bilde av elevene i voksenopplæringens vurdering av læringsmiljøet i skolen, men vi kan ikke si med sikkerhet om resultatene er representative eller ikke. Det er viktig å ha dette med seg i lesningen av tabellene og resultatene.

I denne rapporten fokuserer vi på utvikling over tid og på de innbyrdes relasjoner (multivariate analyser) over tid. Det er dermed mer fokus på sammenhenger i materialet enn å gi et representativt bilde av hvordan elever i voksenopplæring i landet opplever læringsmiljøet.

2.3 Om de statistiske analysene

Vi bruker gjennomsnittsverdiene når vi presenterer og analyserer indeksene og ser på forskjeller mellom grupper og endring over tid. Gjennomsnittsverdiene må relateres til de skalaene som er brukt. Disse skalaene går i positiv retning. Det vil si at skalaene går fra en til fem. Jo høyere gjennomsnittsverdi, jo mer positivt har elevene vurdert dette området i sin opplærings situasjon. Hvis vi ser på indeksen Trivsel tolker vi det slik at jo mer gjennomsnittsverdien nærmer seg fem, jo bedre trivsel er det.

Det er likevel ett viktig unntak. For indeksen Mobbing på skolen er skalaen motsatt. Det vil si hvor nærmere gjennomsnittsverdien er fem, jo mer mobbing er det.

For å bestemme skalaenes/indeksens indre konsistens vil det bli utført reliabilitetsanalyser. Indre konsistens blir gjerne undersøkt ved å regne ut Cronbachs alfa. Denne koeffisienten blir regnet ut på bakgrunn av gjennomsnittet av alle split-half-korrelasjoner som er mulig å gjøre mellom enkeltvariablene. Alfaverdien uttrykker gjennomsnittsverdien av alle interkorrelasjonene. En sumskala bør som regel ha en alfaverdi på over 0,70. Dersom en indeks/skala består av færre enn ti variabler, er det vanlig å finne lavere alfaverdier (Pallant 2020; Tabachnick, Fidell, og Ullman 2007). Indeksens/skalaenes Chronbachs alfaverdi vil bli oppgitt i rapporten.

Vi presenterer gjennomsnittskårene for alle respondentene over tid. For å sammenligne endringene over tid, bruker vi måleindikatoren Cohens d . Cohens d kan brukes til å måle forskjeller mellom grupper eller for én gruppe over tid. Til forskjell fra å bare sammenligne forskjellen med gjennomsnittsverdier, tar Cohens d høyde for både varians (forskjell) i svarene gruppen har avgitt, og for antall respondenter. Det er et hyppig brukt mål for å måle effekter av forsøk og tiltak (Cohen 1988). Den omtales derfor gjerne som et effektmål, men det den i praksis gjør er å måle forskjeller mellom grupper. Vi bruker den her til å se hvor store forskjellene over tid i Voksenopplæringsundersøkelsen er.

Det er mye diskutert hvordan ulike verdier av Cohens d skal tolkes. Vi følger her den grundige gjennomgangen av empiriske data som Lovakov og Agdullina nylig har gjort (Lovakov og Agadullina 2021), hvor de foreslår en tolkning av Cohens d med følgende grenseverdier:

- 0,15 Liten effekt
- 0,36 Medium effekt
- 0,65 Stor effekt

Vi følger denne tolkningen i denne rapporten, og bruker Cohens d som vist i Tabell 2.5.

Tabell 2.6 *Bruk av Cohens d i denne rapporten som mål på forskjeller*

	Ingen forskjell	Liten forskjell	Moderat forskjell	Stor forskjell
Cohens <i>d</i>	0-0,15	0,15 – 0,35	0,35 – 0,65	>0,65

For alle indekser har vi kontrollert for bakgrunnsvariabler. Denne kontrollen brukes til å si om bakgrunnsvariablene har noen betydning for hva respondentene har svart, for eksempel om de svarer forskjellig ut fra alder, kjønn, utdanningsprogram eller språk. I tabellene som presenterer dette vil 2017/18 ikke inngå, da man i dette året ikke registrerte alder.

Analysen av bakgrunnsvariabler er gjennomført med hjelp av lineær regresjon. Vi har brutt opp bakgrunnsvariabler og kontrollert for de ulike kategorier i variablene (ulike utdanningsprogram, alder).³ For resultatene av analysene oppgir vi signifikansnivå og standardiserte betaverdier. Signifikansnivå viser om resultatet skyldes statistiske tilfeldigheter eller ikke. Signifikansnivå på under 0,05 indikerer av vi kan være 95 prosent sikre på at resultatet ikke skyldes statistiske tilfeldigheter. I tabellene har vi uthevet verdier med signifikansnivå på 0,05 eller lavere.

Standardiserte betaverdier i en regresjonsanalyse kan sammenlignes med korrelasjonskoeffisienten i en korrelasjonsanalyse. Dersom regresjonsanalysen bare har én uavhengig variabel (for eksempel en analyse av trivsel som avhengig variabel med kjønn som uavhengig variabel), vil den standardiserte betaverdien i regresjonen være lik korrelasjonskoeffisienten i en korrelasjonsanalyse av trivsel og kjønn. Betaverdier med signifikansnivå på 0,05 eller lavere er uthevet i tabellene.

Lineær regresjon brukes til å si noe om hvor mye av variansen i en variabel (den avhengige variabelen) som kan knyttes til andre variabler. Det vil som regel være mange forhold som påvirker hva respondentene svarer, og de bakenforliggende variablene vil i ulik grad ha betydning. Som et mål på hvor mye de variablene som er med i modellen forklarer variansen til den avhengige variabelen, brukes vanligvis R^2 . R^2 gir et mål på hvor stor andel (prosent) de uavhengige variablene bidrar til å forklare den totale variansen til variabelen. Hvis for eksempel vi har R^2 på 0,10, så innebærer det at de variablene som er med i modellen i analysen, forklarer 10 prosent av variansen til den avhengige variabelen. 90 prosent av variansen er dermed ikke knyttet til disse variablene, og må forklares av andre forhold som modellen ikke har fanget opp.

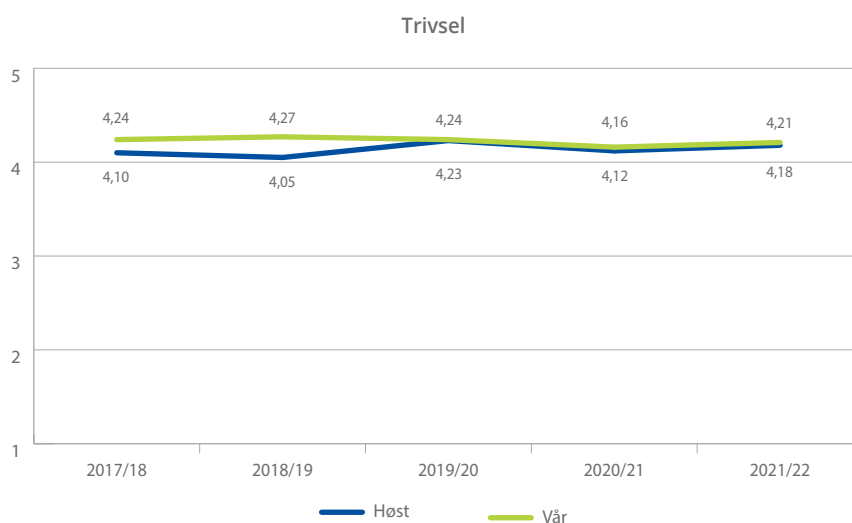
I regresjonsanalysene har vi ikke analysert resultatene for skoleåret 2017-2018.

³ Analysen er gjennomført i STATA 17. I praksis innebærer analysen at det er laget «dummies» for de ulike kategoriene slik at de er med i analysen som binære variabler.

3. Voksenopplæringsundersøkelsen

I dette kapitlet presenteres resultatene over tid på de ulike målene Trivsel, Støtte fra lærerne, Arbeidsforhold og læring, Vurdering for læring, Læringskultur, Trygt miljø (Mobbing), Utdanning og yrkesrådgivning og Grunnleggende ferdigheter. Det er ikke alle signifikante sammenhenger som diskuteres i teksten, men vi har trukket frem de vi mener er de mest sentrale.

3.1 Trivsel

Figur 3.1 Trivsel fordelt på skoleår og høst- og vårgjennomføring (gjennomsnitt).

Figur 3.1 viser at trivsel har holdt seg stabilt høyt over de siste fem årene. Av figuren ser vi også at det er en liten forskjell mellom hvordan respondentene svarte høsten og våren. Størst forskjell er det i henholdsvis 2017/2018 (Cohens $d = 0,20$) og 2018/2019 (Cohens $d = 0,29$) der det ble rapportert om høyere trivsel om våren enn om høsten.

Tabell 3.1 Trivsel. Kontrollert for ulike bakgrunnsvariabler.

	2018/19		2019/20		2020/21		2021/22	
	B	Sig.	B	Sig.	B	Sig.	B	Sig.
Utdanningsprogram (studiespesialisering ref.)								
Påbygg	-0,01	0,69	0,01	0,73	0,02	0,65	0,01	0,77
Helse og oppvekstfag	0,14	0,00	0,09	0,04	0,09	0,09	-0,03	0,64
Øvrig yrkesfag	0,08	0,01	-0,02	0,62	0,06	0,15	0,01	0,79
Ikke registrert utdanningsprogram	0,04	0,20	0,03	0,61	0,11	0,03	0,06	0,40
Kvinne	0,06	0,01	0,08	0,04	0,06	0,04	0,03	0,28
Alder (under 25 år ref.)								
25-34 år	0,11	0,00	0,14	0,02	-0,03	0,60	0,11	0,15
35-44 år	0,13	0,00	0,17	0,01	0,04	0,42	0,11	0,12
45-54 år	0,12	0,00	0,11	0,02	0,03	0,34	0,13	0,02
Over 55	0,09	0,00	0,10	0,01	0,01	0,71	0,07	0,05
Ikke norsk	-0,11	0,00	-0,13	0,00	-0,07	0,02	-0,10	0,00
Deltid	-0,03	0,29	-0,08	0,05	-0,05	0,07	-0,06	0,06
Vår	0,06	0,03	0,02	0,61	0,04	0,21	0,01	0,61
Justert R ²	0,07		0,03		0,01		0,01	

B = Beta - standardisert regresjonskoeffisient

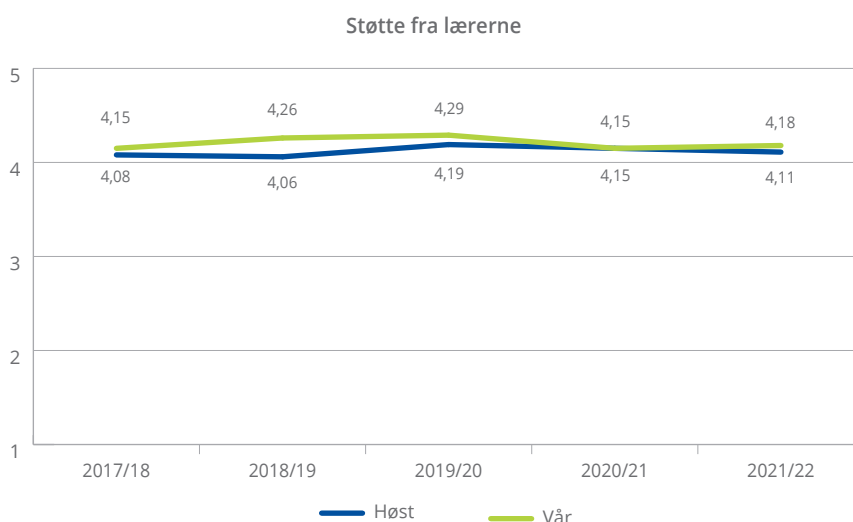
Tabell 3.1 viser noen signifikante sammenhenger, og resultatene er stabile over år. Alle effektene er imidlertid små.

I 2018/19, 2019/20 og 2020/21 spiller utdanningsprogrammet en rolle for trivsel. Sammenlignet med de som tar studiespesialisering rapporterer de som tar Helse og oppvekstfag (2018/19 og 2019/2020), øvrig yrkesfag (2018/19) og ikke registrert utdanningsprogram (2020/21) om høyere trivsel. Med unntak av årene 2021/22 rapporterer kvinner om høyere trivsel. Alder ser også ut til å ha betydning. I årene 2018/19 og 2019/20 rapporterer elever over 25 år om høyere trivsel enn de under 25 år, og i årene 2021/22 rapporterer de over 45 år om høyere trivsel enn de under 25 år. På alle tidspunkt er det å være ikke-norsk assosiert med lavere trivsel, mens det å gå deltid var kun negativt assosiert med trivsel i 2018/19. Tid på året (vår) var kun positivt assosiert med trivsel i årene 2018/19.

Overordnet viser tabell 3.1 at det er svært lite av variansen i trivsel som forklares av bakgrunnsvariablene utdanningsprogram, kjønn, alder, etnisitet, om man går deltid eller om man har svart om våren (fra 1 – 7 % forklart varians for de ulike årene). Om man er norsk eller ikke, har en signifikant og negativ betydning for vurdering av trivsel. Betydningen er imidlertid kun i 2018-19 og 2019-20 over 0,10 i standardiserte betaverdier. Når det er så lite av den totale variansen som kan forklares med modellen, betyr det at denne faktoren, selv om den er signifikant, er helt marginal.

Trivsel på voksenopplæring kan dermed i hovedsak forklares av andre forhold enn de som er tatt inn i voksenopplæringsundersøkelsen.

3.2 Støtte fra lærerne

Figur 3.2 Støtte fra lærerne fordelt på skoleår og høst- og vårgjennomføring (gjennomsnitt).

Støtte fra lærerne består av tre spørsmål som er slått sammen i en skala (Cronbachs alfa = 0,83) som måler om elevene opplever å få hjelp i fagene, om lærerne oppleves som hjelpsomme, og om lærerne har troen på at elevene kan gjøre det bra i fagene.

Figur 3.2 viser at opplevd støtte fra lærerne har holdt seg stabilt høyt de siste fem årene, men høyest om våren 2018/19 og 2019/20. På alle tidspunkt er gjennomsnittskåren litt høyere om våren enn på høsten, aller størst forskjell er det mellom våren og høsten i 2018/19 (Cohens $d = 0,28$). Forskjellene er imidlertid ikke store.

Overordnet viser også tabell 3.2 at det er svært lite av variansen i Støtte fra lærerne som forklares av bakgrunnsvariablene utdanningsprogram, kjønn, alder, etnisitet, om man går deltid eller om man har svart om våren. Det betyr at opplevd støtte på voksenopplæring for det meste forklares av andre forhold enn de som er testet her.

Allikevel, når vi ser alle disse variablene i samme modell er det noen forhold som ser ut til å spille en rolle på trivsel (alle effektene er imidlertid små): i 2018/19, 2019/20 og 2020/21 spiller utdanningsprogrammet en rolle for opplevd støtte fra lærerne. Sammenlignet med de som tar studiespesialisering rapporterer de som tar andre utdanningsprogram om mer opplevd støtte fra lærerne (med unntak av de som tar påbygg i 2018/19, som rapporterer om lavere støtte). For årene 2020/21 og 2021/22 er det kun de som har ikke-registrert studieprogram som sammenlignet med de på studiespesialisering rapporterer om mer støtte fra lærerne.

Tabell 3.2 Støtte fra lærerne. Kontrollert for ulike bakgrunnsvariabler.

	2018/19		2019/20		2020/21		2021/22	
	B	Sig.	B	Sig.	B	Sig.	B	Sig.
Utdanningsprogram (studiespesialisering ref.)								
Påbygg	-0,07	0,01	0,06	0,13	0,01	0,77	0,01	0,80
Helse og oppvekstfag	0,17	0,00	0,21	0,00	0,08	0,15	0,03	0,70
Øvrig yrkesfag	0,13	0,00	0,07	0,07	0,07	0,10	0,05	0,22
Ikke registrert utdanningsprogram	0,20	0,00	0,24	0,00	0,24	0,00	0,13	0,06
Kvinne	0,05	0,05	-0,03	0,50	-0,01	0,66	0,00	0,88
Alder (under 25 år ref.)								
25-34 år	0,07	0,05	0,03	0,63	-0,05	0,31	-0,07	0,34
35-44 år	0,07	0,05	0,05	0,40	-0,04	0,44	-0,08	0,29
45-54 år	0,08	0,01	0,01	0,78	-0,04	0,28	0,01	0,86
Over 55	0,06	0,01	0,09	0,03	0,01	0,66	0,00	0,96
Ikke norsk	-0,07	0,00	-0,05	0,21	-0,06	0,04	-0,08	0,01
Deltid	0,04	0,14	0,00	0,95	-0,02	0,57	-0,02	0,43
Vår	0,12	0,00	-0,02	0,71	0,06	0,04	0,03	0,39
Justert R ²	0,07		0,04		0,03		0,01	

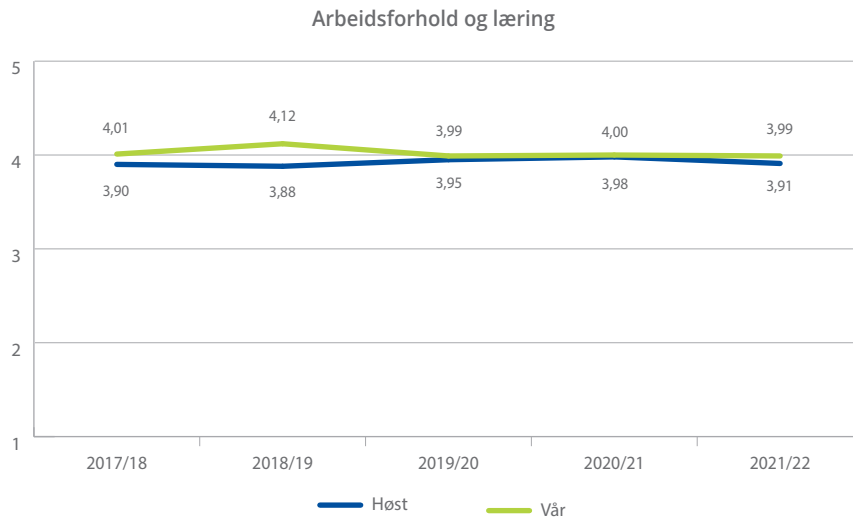
B = Beta - standardisert regresjonskoeffisient

Det er kun i årene 2018/19 kvinner rapporterer høyere trivsel enn menn. Alder ser derimot ut til å ha en viss betydning. I årene 2018/19 og 2019/20 rapporterer de over 25 år om mer støtte fra lærerne enn de under 25 år, og i årene 2019/20 rapporterer de over 55 år om mer støtte enn de under 25 år. I 2020/21 og i 2021/22 er det å være ikke-norsk assosiert med lavere opplevd støtte fra lærerne. Svartid på året (vår) var kun positivt assosiert med opplevd støtte fra lærerne i årene 2021/22.

3.3 Arbeidsforhold og læring

Arbeidsforhold og læring består av fire spørsmål (eksempelvis *Det er arbeidsro i timen* og *Får du nok utfordringer i opplæringen*) som er slått sammen til en skala (Cronbachs alfa 0,56). Alfaen er lav, noe som tyder på lav indre konsistens. Dette skyldes nok at det er litt ulike ting som måles i denne skalaen (både forhold som omhandler klassero og individuelle forhold som å forstå det som det undervises i).

Figur 3.3 viser at arbeidsforhold og læring har holdt seg stabilt høyt de siste fem årene. På alle tidspunkt er gjennomsnittskåren litt høyere om våren enn på høsten, aller størst forskjell er det mellom våren og høsten i 2018/19 (Cohens $d = 0,40$).

Figur 3.3 Arbeidsforhold og læring fordelt på skoleår og høst- og vårgjennomføring (gjennomsnitt).

Tabell 3.3 Arbeidsforhold og læring. Kontrollert for ulike bakgrunnsvariabler.

	2018/19		2019/20		2020/21		2021/22	
	B	Sig.	B	Sig.	B	Sig.	B	Sig.
Utdanningsprogram (studiespesialisering ref.)								
Påbygg	-0,01	0,64	0,09	0,02	0,07	0,12	0,09	0,08
Helse og oppvekstfag	0,17	0,00	0,24	0,00	0,06	0,33	0,12	0,10
Øvrig yrkesfag	0,08	0,01	0,11	0,01	0,12	0,01	0,04	0,32
Ikke registrert utdanningsprogram	0,09	0,01	0,03	0,62	0,07	0,21	0,08	0,29
Kvinne	0,06	0,01	0,01	0,73	0,04	0,19	-0,04	0,15
Alder (under 25 år ref.)								
25-34 år	0,03	0,47	0,10	0,11	-0,05	0,33	-0,08	0,33
35-44 år	0,06	0,10	0,10	0,11	-0,03	0,57	-0,06	0,44
45-54 år	0,09	0,00	0,12	0,01	-0,02	0,70	-0,02	0,71
Over 55	0,06	0,02	0,10	0,01	0,01	0,81	-0,05	0,21
Ikke norsk	0,03	0,29	0,08	0,06	0,01	0,63	-0,02	0,49
Deltid	0,03	0,25	0,04	0,36	-0,05	0,07	-0,04	0,26
Vår	0,14	0,00	0,07	0,13	0,04	0,16	0,05	0,09
Justert R ²	0,07		0,07		0,003		0,003	

B = Beta - standardisert regresjonskoeffisient

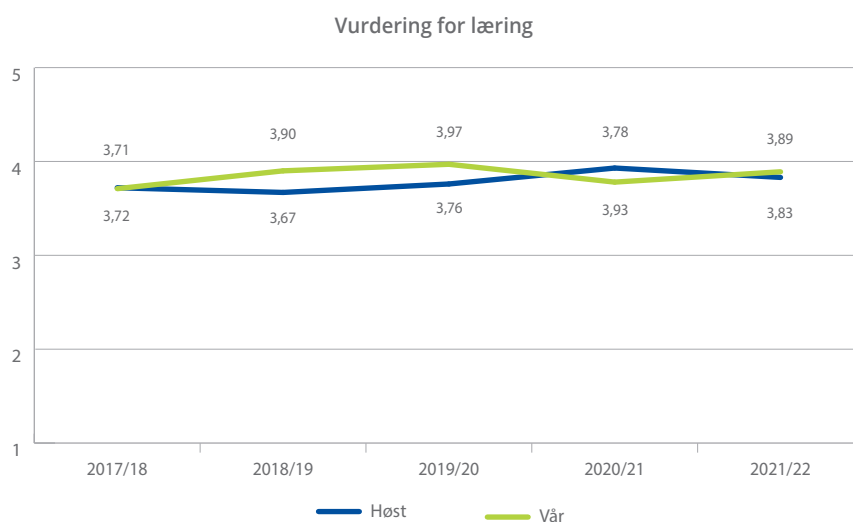
Når vi tar inn alle bakgrunnsvariablene i en regresjonsmodell er det noen forhold som ser ut til å spille en viss rolle på Arbeidsforhold og læring (alle effektene er imidlertid små): I alle de undersøkte årene spiller utdanningsprogrammet en rolle, men hvilket utdanningsprogram som er assosiert med bedre Arbeidsforhold og læring varierer noe de ulike årene. Sammenlignet med

de som tar studiespesialisering så er det å gå på Helse og oppvekstfag (2018/19 og 2019/20), øvrig yrkesfag (2020/21), påbygg (2021/22) assosiert med bedre arbeidsforhold og læring.

Det er kun i årene 2018/19 at det å være kvinne er assosiert med bedre arbeidsforhold og læring. Høyere alder er assosiert med bedre arbeidsforhold og læring i årene 2018/19 og 2019/20. Årstid (vår) var positivt assosiert med bedre arbeidsforhold og læring i årene 2018/19.

Overordnet viser tabell 3.3 at det er svært lite av variansen i Arbeidsforhold og læring som forklares av bakgrunnsvariablene utdanningsprogram, kjønn, alder, etnisitet, om man går deltid eller om man har svart om våren. Det betyr at Arbeidsforhold og læring innenfor voksenopplæringa for det meste forklares av andre forhold enn de som er testet her.

3.4 Vurdering for læring

Figur 3.4 Vurdering for læring fordelt på skoleår og høst- og vårgjennomføring (gjennomsnitt).

Vurdering for læring består av seks spørsmål (eksempelvis: *forklarer lærer(ne) hva som er målene i faget slik at du forstår dem? Forteller lærer(ne) deg hva som er bra med arbeidet du gjør? Jeg får hjelp av lærer(ne) til å tenke gjennom hvordan jeg utvikler meg i faget*) som er slått sammen til en skala (Cronbachs alfa = 0,86).

Figur 3.4 viser at vurdering for læring har holdt seg stabilt relativt høyt over de siste fem årene. I årene 2018/19 og 2019/20 er gjennomsnittsskåren høyere om våren enn om høsten (Cohens $d = 0,29$ og $0,25$), mens i 2020/21 er gjennomsnittsskåren høyere om høsten enn om våren (Cohens $d = 0,20$). Det er også en forskjell på rapporteringsår, med høyere gjennomsnittsskåre i årene 2021/22 sammenlignet med 2017/18 (Cohens $d = 0,21$).

Tabell 3.4 Vurdering for læring. Kontrollert for ulike bakgrunnsvariabler.

	2018/19		2019/20		2020/21		2021/22	
	B	Sig.	B	Sig.	B	Sig.	B	Sig.
Utdanningsprogram (studiespesialisering ref.)								
Påbygg	-0,02	0,51	0,06	0,11	0,03	0,52	-0,08	0,12
Helse og oppvekstfag	0,29	0,00	0,25	0,00	0,20	0,00	0,00	0,99
Øvrig yrkesfag	0,16	0,00	0,03	0,46	0,14	0,00	0,05	0,23
Ikke registrert utdanningsprogram	0,30	0,00	0,32	0,00	0,26	0,00	0,10	0,17
Kvinne	-0,02	0,39	-0,08	0,03	-0,07	0,02	-0,07	0,03
Alder (under 25 år ref.)								
25-34 år	0,04	0,33	0,01	0,93	-0,01	0,79	-0,04	0,63
35-44 år	0,03	0,39	0,01	0,91	-0,03	0,61	-0,06	0,49
45-54 år	0,04	0,20	0,10	0,04	-0,01	0,79	0,05	0,40
Over 55	0,03	0,18	0,06	0,14	0,00	0,88	-0,01	0,83
Ikke norsk	0,13	0,00	0,14	0,00	0,07	0,03	0,07	0,03
Deltid	0,01	0,80	-0,09	0,04	-0,02	0,58	-0,01	0,70
Vår	0,16	0,00	-0,06	0,22	-0,01	0,67	0,03	0,29
Justert R ²	0,11		0,15		0,05		0,04	

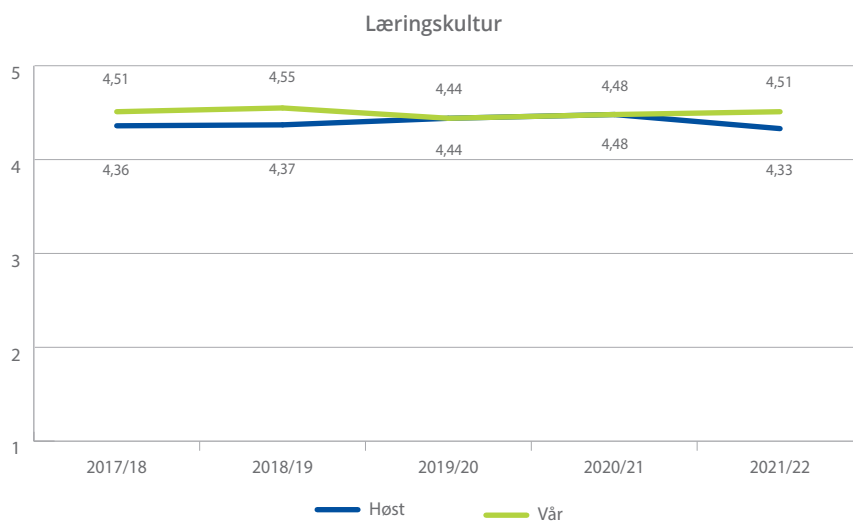
B = Beta - standardisert regresjonskoeffisient

Overordnet viser tabell 3.4 at det er svært lite av variansen i Vurdering for læring som forklares av bakgrunnsvariablene utdanningsprogram, kjønn, alder, etnisitet, om man går deltid eller om man har svart om våren. Det betyr at Vurdering for læring på voksenopplæring for det meste forklares av andre forhold enn de som er testet her. Størst forklart varians finner vi i årene 2019/20 (15 % forklart).

Allikevel, når vi ser alle disse variablene i samme modell er det noen forhold som ser ut til å spille en rolle for Vurdering for læring. Utdanningsprogram ser ut til å ha betydning de fleste årene. Sammenlignet med de som tar studiespesialisering er det å gå på Helse og oppvekstfag (2018/19, 2019/20 og 2020/21), øvrig yrkesfag (2018/19 og 2020/21) og ikke registrert utdanningprogram (2018/19, 2019/20 og 2020/21) assosiert med bedre Vurdering for læring.

I alle år (bortsett fra 2018/19) er det å være kvinne svakt, negativt assosiert med Vurdering for læring. På alle tidspunkt er det å være ikke-norsk assosiert med høyere vurdering av Vurdering for læring. Det å være elev på deltid var assosiert med dårligere vurdering av Vurdering for læring (2019/20) og svartidspunkt (vår) var positivt assosiert med bedre arbeidsforhold og læring i årene 2018/19.

3.5 Læringskultur

Figur 3.5 Læringskultur fordelt på skoleår og høst- og vårgjennomføring (gjennomsnitt).

Læringskultur består av to spørsmål (*I min klasse/gruppe viser vi forståelse hvis noen gjør eller sier noe feil og I klassen/gruppen min hjelper vi hverandre når lærestoffet er vanskelig*) som er slått sammen til en skala (Cronbachs alfa .51). Cronbachs alfa er lav, noe som tyder på lav indre konsistens.

Figur 3.5 viser at Læringskultur har holdt seg stabilt høyt over de siste fem årene. I årene 2017/18, 2018/19 og 2021/22 er gjennomsnittsskåren høyere om våren enn om høsten (hhv Cohens $d = 0,20, 0,23$ og $0,24$).

Tabell 3.5 Læringskultur. Kontrollert for ulike bakgrunnsvariabler.

	2018/19		2019/20		2020/21		2021/22	
	B	Sig.	B	Sig.	B	Sig.	B	Sig.
Utdanningsprogram (studiespesialisering ref.)								
Påbygg	-0,03	0,27	0,06	0,12	0,09	0,02	-0,09	0,07
Helse og oppvekstfag	0,08	0,04	0,12	0,00	0,15	0,01	-0,08	0,28
Øvrig yrkesfag	0,08	0,01	0,08	0,05	0,11	0,01	-0,01	0,86
Ikke registrert utdanningsprogram	0,07	0,04	0,01	0,89	0,17	0,00	-0,03	0,66
Kvinne	0,03	0,15	0,12	0,00	0,02	0,43	0,01	0,69
Alder (under 25 år ref.)								
25-34 år	0,05	0,18	-0,02	0,69	0,05	0,30	0,04	0,57
35-44 år	0,04	0,32	-0,06	0,31	0,09	0,06	0,02	0,78
45-54 år	0,05	0,08	-0,02	0,65	0,05	0,21	0,03	0,61
Over 55	0,03	0,19	0,05	0,20	0,03	0,31	-0,05	0,19
Ikke norsk	-0,14	0,00	-0,14	0,00	-0,05	0,08	-0,05	0,10
Deltid	0,03	0,20	-0,06	0,14	-0,02	0,53	0,01	0,83
Vår	0,08	0,00	0,02	0,65	0,01	0,82	0,07	0,03
Justert R ²	0,11		0,15		0,05		0,04	

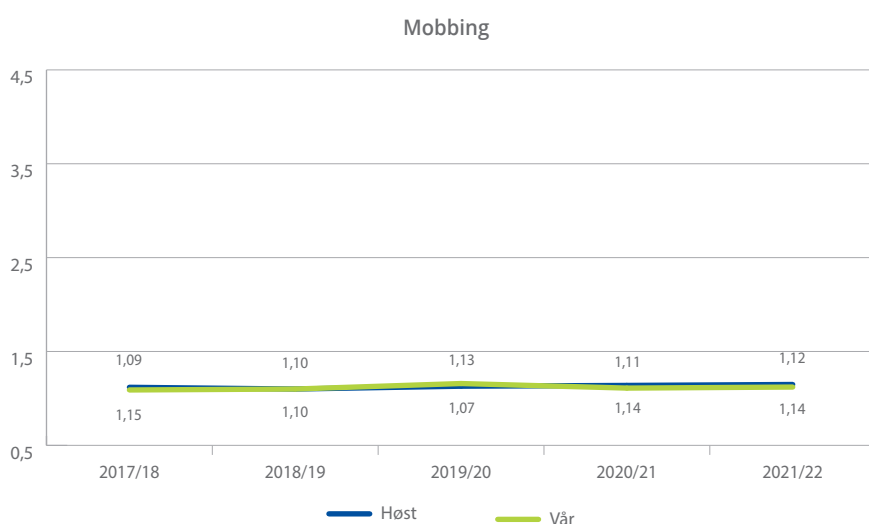
B = Beta - standardisert regresjonskoeffisient

Overordnet viser tabell 3.5 at det er svært lite av variansen i Læringskultur som forklares av bakgrunnsvariablene utdanningsprogram, kjønn, alder, etnisitet, om man går deltid eller om man har svart om våren. Det betyr at Læringskultur for det meste forklares av andre forhold enn de som er testet her.

Hvilket utdanningsprogram elevene går på ser ut til å ha betydning de fleste årene. Sammenlignet med de som tar studiespesialisering så er det å gå på Påbygg (2020/21) Helse og oppvekstfag (2018/19, 2019/20 og 2020/21), øvrig yrkesfag (2018/19, 2019/20 og 2020/21), eller ikke-registrert utdanningsprogram (2018/19 og 2020/21) assosiert med opplevelse av bedre Læringskultur.

Kun i 2019/20 er det å være kvinne svakt, positivt assosiert med Læringskultur. I årene 2018/19 og 2019/20 er det å være ikke-norsk assosiert med dårligere Læringskultur. Det rapporteres om bedre læringskultur om våren i 2018/19 og i 2021/22.

3.6 Trygt miljø (Mobbing)

Figur 3.6 Mobbing fordelt på skoleår og høst- og vårgjennomføring (gjennomsnitt).

Trygt miljø består av seks spørsmål (eksempelvis: *jeg blir diskriminert, noen truet meg, noen spredte løgner om meg, er du blitt mobbet på voksenopplæringen i det siste*), som er slått sammen til en skala (Cronbachs alfa = 0,80) Her går skalaen fra 1= ikke i det hele tatt til 5= flere ganger i uken.

Som Figur 3.6 viser har mobbing holdt seg jevnt lavt de siste fem årene. I årene 2019/20 er gjennomsnittsskåren høyere om våren enn om høsten (Cohens $d = 0,21$).

Tabell 3.6 Trygt miljø (mobbing). Kontrollert for ulike bakgrunnsvariabler.

	2018/19		2019/20		2020/21		2021/22	
	B	Sig.	B	Sig.	B	Sig.	B	Sig.
Utdanningsprogram (studiespesialisering ref.)								
Påbygg	0,02	0,46	-0,02	0,57	0,01	0,89	-0,02	0,65
Helse og oppvekstfag	0,01	0,90	0,00	0,98	0,12	0,05	0,01	0,92
Øvrig yrkesfag	-0,04	0,21	-0,05	0,25	0,11	0,02	-0,01	0,85
Ikke registrert utdanningsprogram	0,00	0,90	0,15	0,01	0,13	0,03	0,03	0,68
Kvinne	-0,05	0,06	-0,08	0,05	-0,10	0,00	0,02	0,62
Alder (under 25 år ref.)								
25-34 år	-0,11	0,01	-0,24	0,00	0,01	0,80	0,13	0,12
35-44 år	-0,11	0,01	-0,22	0,00	-0,03	0,53	0,11	0,20
45-54 år	-0,06	0,05	-0,13	0,02	0,00	0,98	0,06	0,38
Over 55	-0,03	0,34	-0,08	0,08	-0,05	0,12	-0,01	0,87
Ikke norsk	0,10	0,00	0,03	0,50	0,02	0,64	-0,02	0,66
Deltid	-0,06	0,03	-0,03	0,45	-0,01	0,73	0,02	0,61
Vår	0,03	0,29	-0,02	0,68	-0,02	0,55	-0,01	0,75
Justert R ²	0,03		0,05		0,02		-0,01	

B = Beta - standardisert regresjonskoeffisient

Overordnet viser tabell 3.6 at det er svært lite av variansen i Trygt miljø som forklares av bakgrunnsvariablene utdanningsprogram, kjønn, alder, etnisitet, om man går deltid eller om man har svart om våren. Det betyr at Trygt miljø for det meste forklares av andre forhold enn de som er testet her.

Også her finner vi at utdanningsprogram ser ut til å ha en viss betydning. Utslagene finner vi i årene 2019/20 og 2020/21. Sammenlignet med de som tar studiespesialisering så er det å gå på Helse og oppvekstfag (2020/21), øvrig yrkesfag (2020/21) og ikke registrert utdanningsprogram (2019/20 og 2020/21) assosiert med en lavere opplevelse av Trygt miljø, og mer mobbing.

Kun i 2019/20 og 2020/21 er det å være kvinne svakt, negativt assosiert med Trygt miljø (opplever mindre mobbing). I årene 2018/19 og 2019/20 er høyere alder (sammenlignet med de under 25 år) assosiert med mindre mobbing. Det å være ikke-norsk er kun assosiert med mer mobbing i 2018/19. Å gå deltid er assosiert med med mindre mobbing i 2018/19.

Vi har valgt å presentere samlemålet Trygt miljø også som enkeltvariabler, da disse spørsmålene er blant de mest sentrale i brukerundersøkelsene, og også de som generelt får mest oppmerksomhet i offentlig debatt.

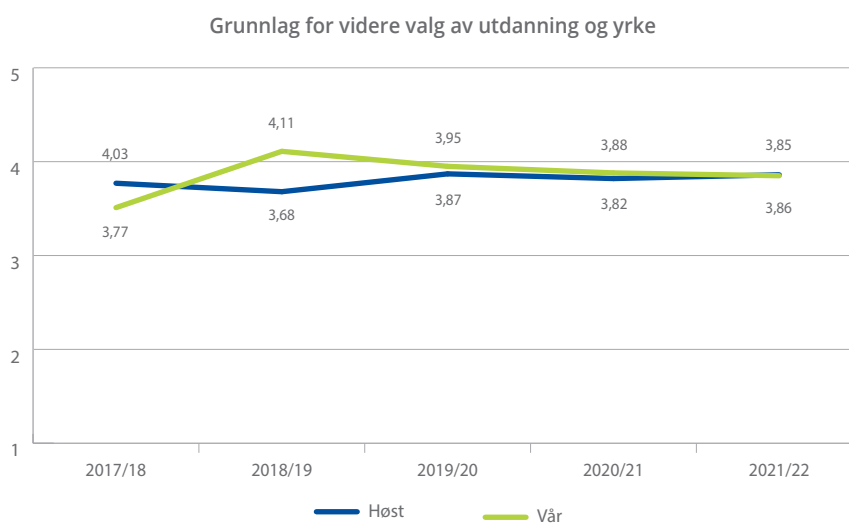
Tabell 3.7 Frekvensfordeling på enkeltvariabler om trygt miljø.

		Trygt miljø					Total	Andel*
		2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22		
Q11716 Er du blitt mobbet i voksenopplæringen de siste månedene?	Ja							3,1
	n	64	46	27	44	29	210	
	(%)	(3,3)	(2,4)	(3,9)	(3,4)	(2,6)		
	Nei							
	n	1861	1837	662	1233	1085	6678	
	(%)	(96,7)	(97,6)	(96,1)	(96,6)	(97,4)	(96,9)	
Q11711 Noen spredte løgner om deg	Ja							2,6
	n	62	32	20	34	30	178	
	(%)	(3,2)	(1,7)	(2,8)	(2,7)	(2,7)		
	Nei							
	n	1851	1879	688	1229	1086	6733	
	(%)	(96,8)	(98,3)	(97,2)	(97,3)	(97,3)	(97,4)	
Q11712 Noen truet deg	Ja							1,5
	n	33	26	7	23	14	103	
	(%)	(1,7)	(1,4)	(1,0)	(1,8)	(1,2)		
	Nei							
	n	1900	1907	694	1244	1114	6859	
	(%)	(98,3)	(98,6)	(99)	(98,2)	(98,8)	(97,5)	
Q11713 Noen kommenterte utseende ditt på en måte du ikke likte	Ja							2,9
	n	60	53	15	41	33	202	
	(%)	(3,1)	(2,7)	(2,1)	(3,2)	(2,9)		
	Nei							
	n	1867	1892	697	1247	1105	6808	
	(%)	(96,9)	(97,3)	(97,9)	(96,8)	(97,1)	(97,1)	
Q11714 Jeg blir diskriminert	Ja							2,1
	n	44	40	9	39	17	149	
	(%)	(2,3)	(2,1)	(1,3)	(3,1)	(1,5)		
	Nei							
	n	1848	1899	706	1240	1112	6805	
	(%)	(97,7)	(97,9)	(98,7)	(96,9)	(98,5)	(97,9)	
Q11710 Jeg ble holdt utenfor	Ja							3,7
	n	77	72	20	52	41	262	
	(%)	(3,9)	(3,7)	(2,8)	(4,0)	(3,6)		
	Nei							
	n	1877	1878	684	1236	1093	6768	
	(%)	(96,1)	(96,3)	(97,2)	(96,0)	(96,4)	(96,3)	

*Andel 2 til 3 ganger i måneden eller mer de siste 5 årene

Som vist i tabell 3.7 er det få på voksenopplæringen som har opplevd mobbing eller andre typer uønsket atferd. Når man ser på de fem årene samlet så er det å bli holdt utenfor mest rapportert om (3,7 prosent), mens færrest har rapportert om trusler (1,5 prosent). Mest mobbing ble rapportert i årene 2019/20 (3,9 prosent), og i årene 2020/21 var det flest som rapporterte om diskriminering (3,1 prosent), og samme år var det fire prosent som rapporterte at de hadde opplevd å bli holdt utenfor sammenlignet med de andre årene.

3.7 Utdanning og yrkesrådgivning

Figur 3.7 Grunnlag for videre valg av utdanning og yrke, fordelt på skoleår og høst- og vårgjennomføring (gjennomsnitt).

Det er flere spørsmål i Voksenopplæringsundersøkelsen som går på i hvor stor grad elevene føler seg forberedt til videre studier og yrke, om rådgivning og informasjon om valg fra skolen. Det er imidlertid ikke alle som har svart på disse spørsmålene. I figuren ovenfor presenterer vi resultatene fra ett spørsmål, hvor vi har data fra alle respondentene. Respondentene har blitt bedt om å vurdere følgende utsagn «Jeg har fått et godt grunnlag for videre valg av utdanning og yrke, så langt i opplæringa».

Gjennomsnittet på svaret over år er relativt stabilt. Forskjellen mellom høst og vår i skoleåret 2018/19 er på 0,4 målt med Cohens *d*, altså en middels eller moderat forskjell. Det er noe høyere gjennomsnitt på våren enn om høsten, noe som sannsynligvis kan kobles til informasjon og veiledning rundt tidspunkt der søknader skal sendes og valg for neste år skal tas.

Tabell 3.8 Grunnlag for videre valg av utdanning og yrke. Kontrollert for ulike bakgrunnsvariabler.

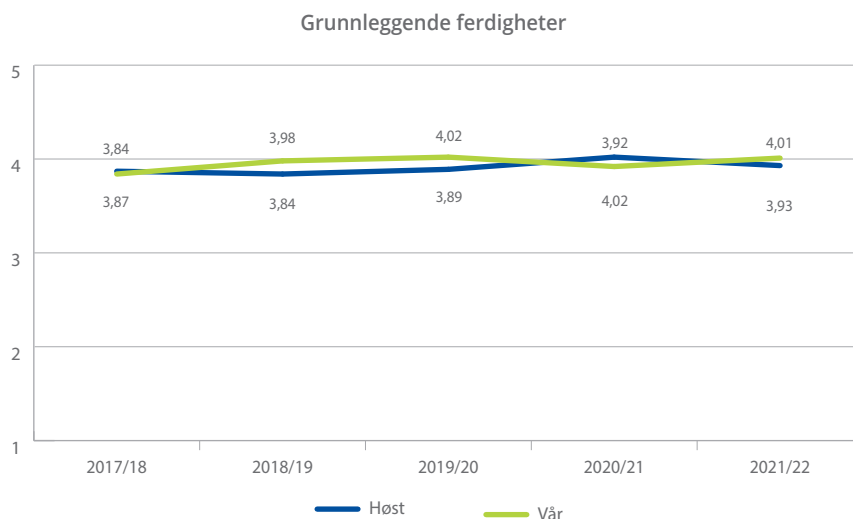
	2018/19		2019/20		2020/21		2021/22	
	B	Sig.	B	Sig.	B	Sig.	B	Sig.
Utdanningsprogram (studiespesialisering ref.)								
Påbygg	0,00	0,97	-0,04	0,24	-0,05	0,19	-0,12	0,02
Helse og oppvekstfag	0,27	0,00	0,24	0,00	0,21	0,00	0,06	0,44
Øvrig yrkesfag	0,13	0,00	0,12	0,00	0,14	0,00	0,07	0,08
Ikke registrert utdanningsprogram	0,12	0,00	0,06	0,25	0,14	0,01	-0,07	0,29
Kvinne	0,04	0,13	-0,04	0,26	0,01	0,62	-0,02	0,45
Alder (under 25 år ref.)								
25-34 år	-0,02	0,51	-0,02	0,72	0,02	0,62	0,00	0,96
35-44 år	0,01	0,69	0,01	0,92	0,05	0,32	-0,02	0,81
45-54 år	0,05	0,12	0,03	0,55	0,04	0,26	-0,01	0,88
Over 55	0,03	0,28	0,02	0,56	0,01	0,83	-0,03	0,44
Ikke norsk	0,06	0,01	0,01	0,77	0,05	0,11	-0,04	0,18
Deltid	-0,03	0,24	0,00	0,99	0,03	0,26	0,00	1,00
Vår	0,14	0,00	0,05	0,27	0,08	0,01	0,00	0,88
Justert R ²	0,10		0,05		0,05		0,4	

B = Beta - standardisert regresjonskoeffisient

Tabell 3.8 viser, som for de øvrige variablene i undersøkelsen, at de bakenforliggende variablene i liten grad kan forklare variansen i den avhengige variabelen. Kun utdanningsprogram viser en signifikant betydning over hele perioden, men «effekten» er liten. Kun for utdanningsprogrammet «Helse og oppvekst» ser vi at beta-verdien er over 0,2, på det høyeste 0,27 i 2018/19. 0,27 viser til en tydelig betydning, men verdien er bare 0,06 for 2021/22. Tallene og endringene kan skyldes forskjeller i skolene som har deltatt til de ulike år, og det kan derfor ikke generaliseres til å si noe om forskjeller mellom utdanningsprogram.

3.8 Grunnleggende ferdigheter

Det siste området vi undersøker er Grunnleggende ferdigheter, som består av åtte spørsmål (Eksempelvis: *Jeg lærer hvordan jeg kan arbeide med en tekst for å forstå den, Lærer(ne) viser meg hvordan jeg kan skrive gode tekster og I opplæringen lærer jeg hvordan jeg kan bruke argumenter i en diskusjon*). Disse er slått sammen til en skala med Cronbachs alfa = 0,90.

Figur 3.8 Grunnleggende ferdigheter fordelt på skoleår og høst- og vårgjennomføring (gjennomsnitt).

Figur 3.8 viser at Grunnleggende ferdigheter har holdt seg stabilt høyt over de siste fem årene, det er ingen nevneverdige forskjeller om høsten og våren, eller mellom de ulike årene vi har data fra.

Tabell 3.9 Grunnleggende ferdigheter. Kontrollert for ulike bakgrunnsvariabler.

	2018/19		2019/20		2020/21		2021/22	
	B	Sig.	B	Sig.	B	Sig.	B	Sig.
Utdanningsprogram (studiespesialisering ref.)								
Påbygg	-0,06	0,03	0,06	0,11	0,00	0,92	0,00	0,94
Helse og oppvekstfag	0,09	0,01	0,11	0,01	0,08	0,18	-0,06	0,41
Øvrig yrkesfag	-0,02	0,45	-0,16	0,00	0,08	0,06	0,06	0,15
Ikke registrert utdanningsprogram	0,10	0,00	0,12	0,02	0,20	0,00	0,07	0,36
Kvinne	0,01	0,83	-0,05	0,22	-0,03	0,31	0,01	0,66
Alder (under 25 år ref.)								
25-34 år	0,02	0,64	0,05	0,44	-0,03	0,50	-0,06	0,40
35-44 år	-0,01	0,69	0,02	0,74	-0,02	0,74	-0,04	0,55
45-54 år	0,02	0,60	0,03	0,51	-0,02	0,62	-0,02	0,74
Over 55	-0,01	0,68	0,04	0,28	-0,01	0,71	-0,05	0,19
Ikke norsk	0,23	0,00	0,09	0,03	0,10	0,00	0,07	0,03
Deltid	-0,03	0,15	-0,09	0,04	-0,04	0,19	-0,03	0,42
Vår	0,15	0,00	-0,03	0,52	0,03	0,37	0,04	0,19
Justert R ²	0,09		0,08		0,04		0,02	

B = Beta - standardisert regresjonskoeffisient

Som i stort sett alle analysene i denne rapporten ser vi at utdanningsprogram ser ut til å ha betydning de fleste årene. Sammenlignet med de som tar studiespesialisering så er det å gå på Helse og oppvekstfag (2018/19, 2019/20), øvrig yrkesfag (2020/21), ikke registrert utdanningsprogram (2018/19, 2019/20 og 2020/21) assosiert med bedre Grunnleggende ferdigheter. Påbygg (2018/19) og øvrig yrkesfag (2019/20) er, sammenlignet med studiespesialisering, negativt assosiert med Grunnleggende ferdigheter.

Å være ikke-norsk er på alle tidspunkt assosiert med bedre Grunnleggende ferdigheter, og sterkest effekt er det i 2018/19 (Beta= 0,23).

Overordnet viser tabell 3.8 at det er svært lite av variansen i Grunnleggende ferdigheter som forklares av bakgrunnsvariablene utdanningsprogram, kjønn, alder, etnisitet, om man går deltid eller om man har svart om våren. Det betyr at Grunnleggende ferdigheter for det meste forklares av andre forhold enn de som er testet her.

4. Trivsel sett fra Voksenopplæringsundersøkelsen og Elevundersøkelsen

I Tabell 4.1 har vi vist resultatene fra henholdsvis Voksenopplæringsundersøkelsen og Elevundersøkelsen for skoleåret 2021/22 for indeksen «Trivsel».

Tabell 4.1 Gjennomsnittsskår på indeksen «Trivsel» i Voksenopplæringsundersøkelsen og Elevundersøkelsen, etter trinn.

Trinn	Voksenopplæringsundersøkelsen			Elevundersøkelsen			Cohens <i>d</i>
	Gjennomsnitt	Standardavvik	Antall	Gjennomsnitt	Standardavvik	Antall	
8. trinn	4,33	0,71	162	4,21	0,75	49995	0,16
9. trinn	4,24	0,61	127	4,12	0,82	47305	0,15
10. trinn	4,23	0,76	174	4,11	0,83	54454	0,15
vg1	4,12	0,74	268	4,25	0,76	56829	0,17
vg2	4,23	0,66	225	4,20	0,78	49554	0,04
vg3	4,16	0,79	295	4,17	0,79	34350	0,01

Tabell 4.1 viser i tillegg gjennomsnittsskår for henholdsvis Elevundersøkelsen og Voksenopplæringsundersøkelsen, fordelt på årstrinn, forskjellen mellom de to undersøkelsen er målt med Cohens *d*. For samtlige årstrinn ser vi at forskjellen er liten.

LITTERATUR

Cohen, Jacob. 1988. *Statistical power analysis for the behavioral sciences*. 2nd utg. Hillsdale, N.J.: L. Erlbaum Associates.

Lovakov, Andrey, og Elena R. Agadullina. 2021. "Empirically derived guidelines for effect size interpretation in social psychology." *European Journal of Social Psychology* 51 (3): 485-504.
<https://doi.org/10.1002/ejsp.2752>.

Pallant, Julie. 2020. *SPSS survival manual: A step by step guide to data analysis using IBM SPSS*. Routledge.

Statistisk sentralbyrå. u.å. "Fakta om utdanning 2021 – nøkkeltall fra 2019."
https://www.ssb.no/utdanning/artikler-og-publikasjoner/_attachment/442056?ts=176cc50e7d8.

Tabachnick, Barbara G, Linda S Fidell, og Jodie B Ullman. 2007. *Using multivariate statistics*. Boston, MA: Pearson

TABELLER

Tabell 2.1	Antall respondenter, Voksenundersøkelsen	7
Tabell 2.2	Respondenter fordelt på trinn	7
Tabell 2.3	Antall respondenter for ulike grupper respondenter og prosentandel av totalen	8
Tabell 2.4	Antall skoler som har gjennomført undersøkelsen per skoleår	8
Tabell 2.5	Antall skoler fordelt på fylker (struktur 2021-22)	9
Tabell 2.6	Bruk av Cohens d i denne rapporten som mål på forskjeller	11
Tabell 3.1	Trivsel. Kontrollert for ulike bakgrunnsvariabler	13
Tabell 3.2	Støtte fra lærerne. Kontrollert for ulike bakgrunnsvariabler	15
Tabell 3.3	Arbeidsforhold og læring. Kontrollert for ulike bakgrunnsvariabler	16
Tabell 3.4	Vurdering for læring. Kontrollert for ulike bakgrunnsvariabler.	18
Tabell 3.5	Læringskultur. Kontrollert for ulike bakgrunnsvariabler	19
Tabell 3.6	Trygt miljø (mobbing). Kontrollert for ulike bakgrunnsvariabler	21
Tabell 3.7	Frekvensfordeling på enkeltvariabler om trygt miljø	22
Tabell 3.8	Grunnlag for videre valg av utdanning og yrke. Kontrollert for ulike bakgrunnsvariabler	24
Tabell 3.9	Grunnleggende ferdigheter. Kontrollert for ulike bakgrunnsvariabler	25
Tabell 4.1	Gjennomsnittsskår på indeksen «Trivsel» i Voksenopplæringsundersøkelsen og Elevundersøkelsen, etter trinn	27

FIGURLISTE

Figur 3.1	Trivsel fordelt på skoleår og høst- og vårgjennomføring (gjennomsnitt)	12
Figur 3.2	Støtte fra lærerne fordelt på skoleår og høst- og vårgjennomføring (gjennomsnitt)	14
Figur 3.3	Arbeidsforhold og læring fordelt på skoleår og høst- og vårgjennomføring (gjennomsnitt)	16
Figur 3.4	Vurdering for læring fordelt på skoleår og høst- og vårgjennomføring (gjennomsnitt)	17
Figur 3.5	Læringskultur fordelt på skoleår og høst- og vårgjennomføring (gjennomsnitt)	19
Figur 3.6	Mobbing fordelt på skoleår og høst- og vårgjennomføring (gjennomsnitt)	20
Figur 3.7	Grunnlag for videre valg av utdanning og yrke, fordelt på skoleår og høst- og vårgjennomføring (gjennomsnitt)	23
Figur 3.8	Grunnleggende ferdigheter fordelt på skoleår og høst- og vårgjennomføring (gjennomsnitt)	25

